
Hørings svar «Grønn konkurransekraft»

Til: Det Kongelige klima- og miljødepartementet
Fra: Kongsberg Gruppen v./konserndirektør Even Aas og
Kommunikasjonssjef Johannes Dobson
Dato: 6.1.2017

KONGSBERG

---

*Det Kongelige klima og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo*

TEKNOLOGI SOM MULIGGJØRER FOR ET GRØNT SKIFTE

Klimautfordringene er globale og Norge, som et lite, men ressurssterkt og teknologisk fremskredent land, må prioritere de områdene hvor vi kan gjøre en global forskjell. Norsk industri har høy kompetanse innen klimateknologi og nærliggende teknologier med store muligheter for spinn-off til klimateknologi. Det medfører betydelige verdiskapningsmuligheter for norsk næringsliv som kan bidra til klimaløsninger som verden etterspør.

Kongsberg Gruppen har en betydelig satsning på klima- og miljøteknologi. Vi opplever at det er etterspørsel etter våre løsninger og at våre kunder og kundesegmenter i økende grad ser etter løsninger som er mer energieffektive og derigjennom mer klima- og miljøvennlige. Kongsberg Gruppen har en egen strategi, «Teknologi for globale utfordringer», som beskriver hvordan vi som teknologiselskap kan bidra til å løse klimautfordringene gjennom bærekraftig teknologi med verdiskapingspotensial. Vårt perspektiv er at de løsninger vi satser på skal være både lønnsomme og bidra til å at våre kunder er «grønnere».

Vi opplever at en av våre største konkurransefortrinn i internasjonal konkurranse er den norske modellen. Korte avstander mellom ledelse, ingeniører og fagarbeidere sikrer høy produktivitet og innovasjonstakt. I arbeidet med klimateknologi er vi avhengig av å opprettholde og styrke denne modellen og utover lave barrierer i den enkelte bedrift er vi avhengig av et bredt og tillitsbasert samarbeidsklima mellom myndigheter og bedrifter, og bedrifter imellom.

Industrien preges nå av at digitalisering medfører at nye aktører finner sammen og at konkurrentbildet er langt mer komplekst enn tidligere med nye utfordrere som følge av reduserte barrierer. Etableringen av en strategi for grønn konkurransekraft må bygge et slikt samarbeidsklima på den norske modellen og derfor kobles tett til andre initiativer som «Toppindustrisenteret».

EKSPORTPOTENSIAL – PRIORITERING AV DE SEKTORER OG OMRÅDER HVOR NORGE KAN GJØRE EN GLOBAL FORSKJELL

Kongsberg Gruppen deler utvalgets vurdering av den norske maritime næringen som viktig for norsk grønn konkurransekraft. Dette er en næring hvor Norge er verdensledende og har sterke internasjonale posisjoner. Innen internasjonale maritim næring er det en rekke initiativer for miljøteknologi og lavutslippsløsninger som vil utgjøre konkurransefortrinn for næringen fremover. Eksempler på dette er redusert energibruk, utnyttelse av fornybar energi som elektrifisering, solcelleteknologi og vind, bruk av «smart data» for optimalisering av seilingsruter, autonome skip med mer. For å realisere ambisjonene om grønn kystfart med nullutslipp i 2050 må denne maritim industri være et tydelig satsningsområde.

Norsk olje og gass-industri er en verdensledende innovativ teknologiindustri som besitter kunnskap og kompetanse med stort spinn-off potensial. Denne industrien har de senere årene benyttet stadig mer ressurser på å benytte eksisterende teknologi og kompetanse i miljøvennlig og bærekraftig teknologi som eksempelvis vindkraft. En slik omstilling av kompetanse er det viktig at myndighetene legger til rette for gjennom gode tilskuddsordninger for å sikre lønnsomhet i forskning, utvikling og tilpasning av eksisterende teknologi til klima- og miljøteknologi hvor den forretningsmessige avkastningen ligger på lengre sikt, og gjerne først når teknologien penetrerer større markeder utenfor Norge. Det er imidlertid ikke bare fra olje og gass-industri at det foreligger spinn-off potensial, også andre sektorer som eksempelvis romfartsteknologi hvor Norge har sterke internasjonale posisjoner er det muligheter.

Med digitalisering er det også en rekke kjerneteknologier og -kompetanser som eksempelvis «smart data», automatisering, kunstig intelligens og så videre som er utviklet for andre sektorer som kan anvendes for klimateknologi. Eksempelvis har Kongsberg Gruppen benyttet erfaring fra tilstandsovervåkning, sensorteknologi og avansert dataanalyse til bruk for vindmøller og vindparker.

Vår erfaring er at de nisjeområder hvor vi kan ta globale posisjoner er avhengige av, eller blir sterkt styrket av, å ha en norsk førstekunde som referanse når løsningen skal lanseres internasjonalt. Eksempler på dette er norske rederes innkjøp av norsk teknologi til sine skip, olje og gass-produksjon på norsk sokkel hvor det er bygget opp en betydelig norsk leverandørindustri eller offentlige prosjekter innen romfart, logistikk og infrastruktur og forsvar. De samfunnsmessige ringvirkningene av eksport av teknologi medfører både direkte og indirekte økte inntekter for Norge, det bidrar til kunnskaps- og kompetanseheving, det sørger for at kostbar satsning på forskning og utvikling har betydelig bedre lønnsomhet og ikke minst at Norge er en betydelig bidragsyter til den globale klimadugnaden. Det blir stadig mer krevende å få til gjennombruddsteknologier som utvikles nasjonalt med internasjonalt potensial og derfor må eksport være et viktig kriterium for hvilke klimateknologi-områder det skal satses på.

«INDUSTRIELL DIGITALISERING» - TETTERE KOBLING PÅ TVERS AV SEKTORER OG MELLOM ETABLERT INDUSTRI OG GRÜNDERE

Som nevnt vil industriell digitalisering vil spille en avgjørende rolle for det grønne skiftet. I dette paradigmeskiftet er Norge som en liten nasjon med en stor andel små og mellomstore virksomheter avhengig av gode samhandlingsarenaer. For at etablerte små og mellomstore virksomheter skal mestre det digitale løftet kreves det betydelige investeringer i infrastruktur og kompetanse og det er de færreste små og mellomstore som har mulighet til dette, ei heller gründere og nystartede virksomheter. Derfor er man helt avhengig av et samarbeid mellom disse, kapitalmarkedet og de store industrilokomotivene.

Et norsk «Toppindustrisenter» ble lansert høsten 2016 som en mulig norsk løsning på å skape industriell global konkurransekraft i det paradigmeskiftet som nå skjer innen industri. Grønn teknologi bør være integrert i et slikt toppindustrisenter som vil fungere som en katalysator og koblingsboks mellom de miljøer som tradisjonelt sett ikke har hatt nærliggende grenseflater, men som med et digitalt skift vil måtte finne hverandre på nye måter og spille på hverandre.

GRØNN KONKURRANSEKRAFT MÅ INTEGRERES I ALLE NÆRINGSSTRATEGIER OG -PLANER, OG VÆRE LETT TILGJENGELIG

Regjeringen har lansert flere næringsrettede initiativer og strategier, eksempelvis Havromsstrategi, Romfartsstrategi og Maritim strategi. Disse strategiene har hver for seg og i ulikt omfang innslag av klima- og miljøteknologi. Det er avgjørende at disse er koordinert og sektorovergrepene slik at alle tiltak blir forsterket.

Innenfor utdanning og forskning er det viktig at muliggjørende teknologier (IKT, livsvitenskap, materialteknologi med mer) kobles tidlig opp imot klima- og miljøteknologi. I dag samarbeider norsk forskning, academia, industri og myndigheter svært godt, og denne samarbeidsformen må også være førende for utviklingen av klima- og miljøteknologi. Hos høyskoler og universiteter må studenter og forskning rettes inn mot grønn teknologi i samarbeid med næringslivet, og disse miljøene må jobbe målrettet mot internasjonalt ledende miljøer.

KONGSBERG GRUPPENS ANBEFALINGER TIL REGJERINGENS VIDERE ARBEID MED GRØNN KONKURRANSEKRAFT

- a) Grønn teknologisatsning må prioriteres ut ifra de områder hvor Norge kan ta internasjonale posisjoner.
- b) En tydelig satsning på teknologiutvikling må være bredt anlagt i flere industrisegmenter, virksomhetsstørrelser og myndighetsinstanser. Satsningen må være koordinert på tvers*. «Grønn konkurransekraft» bør derfor kobles direkte til satsninger som «Toppindustrisenteret» og være integrert i utdanning og forskning.
- c) Offentlig innkjøp må brukes for å stimulere klimavennlige løsninger slik at man det offentlige er en pådriver og er en referansekunde når teknologien skal eksporteres. Et senter for offentlig innkjøpskompetanse, som foreslått av Maritimt Forum, støttes.
- d) Støtteordninger som bidrar til å redusere usikkerheten knyttet til investeringer i forskning og utvikling. Spinn-off fra andre bransjer må løftes tydelig frem som et satsningsområde for å utvikle klima- og miljøteknologi.

*Kongsberg Gruppen har gitt innspill til Nærings- og Fiskeridepartementets Havromsstrategi og Romfartsstrategi, og anbefalingene gitt i disse innspillet bør også trekkes inn i det videre arbeidet med grønn konkurransekraft.